

ካብ ታሪኽና በምምሃር ስሕተትና ብእዋኑ ንእርም!!!

The first lesson of economics is scarcity: there is never enough of anything to fully satisfy all those who want it. The first lesson of politics is to disregard the first lesson of economics.

Thomas Sowell

ኩላእና ከም እንፈልጦ ህዝቢ ትግራይ ኣብ ታሪኽ ካብ ገዛእቲ ደርብታት ኣምሓሩ እዙይ ኢልካ ክትገልጾ ዘይትክእል ብዙሕ በደልን ሽርሕን በባሕሪ እዩ። ኣቦታትና ናይ ታሪኽ በደል ኣሜን ኢሎም ተቀቢሎም ኣይፈልጡን። ንዙይ ንምዕቃብ ብዙሕ መስዋእቲ ከፊሎም መንነትና ኣኸቢሮምን ዓቂቦምን ሓሊፎም እዮም። ንዝነተ ዓለም ዘይንርስዎ በድሙቅ ቀለም ዝተፅሓፉ ታሪኽ ድማ ሓዲጎምልና ከይዶም እዮም።

ሕጂ ድማ እቲ ቀደም ኣብ ልዕሊ ተጋሩ ዝበፀሕ ዝነበረ በደል ካብ ኣቦታቶም ናይ ቃልሲ ሜላ ትምህርቲ ብምውሳድ ፀላእትና ህዝብና ንክበርስን ድኻን ዓቕሚ ዘይብሉ ዘይተምሃረን ብሔር ንክኸውን ከምቲ ቀደምም ቀትርን ለይትን ይሰርሑሉ ኣለዉ። ናይዚ ዕሑፍ ዋና ዓላማ ኣብዚ ሕጂ እውን ዝርኣይ ዘሎ ሽርሕን ተንኮልን ፀላእትና በከመይ ንመክት፣ ኣንታይ ክግበር ኣለዎ፤ ኣባና ዘለው ቀዳዳታት ብኸመይ ንዕፀው ዝብሉ ጭብጢ ሓሳባት ዘለዎ እዩ። ኣነ ከም መጠን ሓደ ሙሁር ትግራዊ ናይ ህዝብና ሓደጋታት ኣብ ክልተ ዋና ዋና ዛዕባታት ቅድምያ ሂቦ ይቃለስ እቲ ሓደን ቀንድን ኣብ ድሕንነትን ህልውናን ህዝብይ ዝግበር ዘሎ ሞት፣ ምፍንቃልን ስም ምጥፋእን እቲ ካልኣይ ድማ እቲ ህዝብይ ኢሊ ዝምክሑሉ ካብ ድያመንድ ዝፀረየ ህዝብይ ህዝቢ ትግራይ ካብ ድኽነት ክወፅእ ዝኸእል እንታይ እንታይ እንተሰሪሕና እዩ ዝብሉ ዛዕባታት እዮም።

ላሕሚ ምራኽ ወሊዳ ክትልሕሶ ኑዲዳ ከይትገድፎ ውላዳ ኮይንዎ ዝብል ምሳላ እንዳ መሰልና ክንነብር ኣይንክእልን። ሕውሓት ኣብ ሃገርና ዘሎ ናይ ተንኮልን ሽርሕን ፖለቲካ ብደምቢን ብመፅናዕትን ክፈልጦ ይግባእ። ብፍላይ ክዓ ኣብ ልዕሊ ህዝብና ኣፀላልዩ ዘሎ ናይ ዘርኢ ምጥፋእ ዓልም ለኸ ዘመቻ ከምክቶ ይግባእ። እቲ ካልኣይ ካዓ ሕጂ እውን ሓረስታይ ትግራዊ መናባብርኡ ኣይተቀየረን ኣብ ትሕቲ ድኽነት እዩ ዘሎ፤ ማዓዝ እዩ ክሓልፈሉ። እቲ ልጋብ ኸዳን ማዓዝ እዩ ክቅየር?!... እቲ ልጋባ ጫማ ማዓዝ እዩ ክቅየር?!...እቲ ትኪ ሓዊ ማዓዝ እዩ ክቅየር?!...እቲ መደብ መደቀሲ ማዓዝ እዩ ክቅየር?!...እቲ ምሳሕ ጥራሕ ምብላዕ ማዓዝ እዩ ክቅየር?!...እቲ ናይ ሩባ ማይ ምስታይ

ማግኘት እዩ ክቅየር?!..እቲ ቆሎ ምብላዕ ማግኘት እዩ ክቅየር?!..እቲ ልመና ማግኘት እዩ ክቅየር?!..እቲ ነዊሕ መንገዲ ብእግሪ ምጉግዝ ማግኘት እዩ ክቅየር?!.. ኦሪ! እቲ ኩሉ ድኽነት ማግኘት እዩ ክቅየር?!...:: ስለዝኾነ ድማ ህውሓት ኣብዞም ልዕል ኢሉ ዝጠቀስኩዎም ሕቶታት ኣብ ምምላስ ሰፊሕ ስራሕ ይፀበዮ:: እንተዘይኮይኑ ግን ከምቲ ኣብ ዓዲ ኦሮሞን ኣምሓራን ዝረእ ዘሎ ዕግርግር ኣብ ትግራይ እውን ንዘይምምፅኡ ምንም ውሕስና የለን:: ጨው ንባዕልኹ ኢልኩ ጣዖሚ እንተዘይኮይኑ ግና እምኒ ኢኹ ኢሎም ክድርቡኹ እዮም እዩ ነገሩ:: ንዙይ ተግባራዊ ንክኸውን ኣብቲ ውዳብ ዝትሓብኡ ምንም ስራሕ ከይሰርሑ ብናይ ሓሶት ማሕላ እናማሓሉ ዝሓድሩ ዓቕሚ ዘይብሎም ለማሳት ንህዝብና ከዕግቡ ዘይኻኣሉ ኣመራራሓታት ክትፀርጎም ይግባእ:: ዋና ዋና ጉዳያትን ንቀፃሊ ክንሰርሖሎም ዝግብኡ ዘዕባታትን ከም ዝስዕብ ይሕብር

- ክልተ ዕቡዳት ነበሩ ክልቲኦም ገጅፍ ቦትሪ ሓዞም እዚኣ ፅሓይ እያ ይብል ኣቲ ሓደ እቲ ሓደ ድማ ኣይክነትን ወርሒ እያ ይብሉ:: ንክዳንዮም ንሓደ መንገዲ ዝሓልፍ ስብኣይ እንትነግርዎ ኣይ ኣነ ወዲ እዙይ ዓዲ ኣይኮንኩን ብሎም ይብሃል:: ኣብዚ ሕጂ እዋን ንሕውሓት ኣይፈልጣን እና ዝብል መንእሰይ ትግራዊ ይበዝሕ ስለ ዘሎ ከምቲ ናይ ቀደም ህዝባዊ ተቀባልነት ንምርካብ ኣሓይላ ክትሰርሕ ይግባእ እምበር ጉዳዩ ቀሊል ኣይኮነን:: እዚ ብክንደይ መስዋእቲ ዝመፀ መስመር ባስንኪ ሕመቅ ኣመራራሓትት እቲ ቁኑዕ መትከል ይጎበጥ ከም ዘሎ ኩሉ ትግራዊ ዘፈልጦ ሓቂ እዩ:: ወዲ ሰብ እዩ ንኹሉ ነገር ዝመርሕን ዘስተኻኻልን እሞ ብስም ውድብ ምሽቃጥ ጠጠው ኣቢልኩም ቅንዕና ዘለዎ ስርሕ ክስራሕ ኣለዎ::
- ህዝብና በቢስብሰባኡ ናብ ዕዳጋ ምውፃእን ኣጀንዳ ምግባር ይኣክል ክብሃል ኣለዎ:: ድሕር ሕጂ ኣብ ናይ ኢህወዴግ ስብሰባ እዚ ጉዳይ እንተተላዒሉ በኣጀንዳ ክትሓዝ የብሉን እልኩም ክትቃለስዎም ይግባእ::
- ታሪኽ ተጋሩ ካብ ቀደም ጀሚሩ እስካብ ዕጥቃዊ ቃልሲ ህውሓት ብደምቢ ክስነድ ኣለዎ ኣብዚ ዝነጥፍ ናይ ሬድዮ ቴሌቭዥን ጣብያታት ክቃቆሙ ይግባእ:: ሙሁራን ታጋሩ እውን ታሪኽ ህዝብና ኣብ ምዕቃብ ኣበርቲዕና ክንሰርሕን ክንመራመርን ይግባእ::
- ኣብ ኩለን ከተማታት ትግራይ ምባል ይካኣል ዋላ ኣብ ኣዲስ ኣበባ ቡዙሓት ተጋሩ ዝነቡሩላ ሰፈር 22 እንዳ መስተ ይበዝሐን:: እዚ ነምንታይ ይኸውን ተጋሩ በመስተ

ዲና ክንፍለጥ ዘለና። መስተ (አለኮል) ናይ ኢኮኖሚ፣ ጥዲናን ማሕበራዊ ቅልውላው ዘምፅእ ሓደገኛ መርዚ እዩ። መንእሰይ ተጋሩ ኣብ ዕድመ መንእሰይነትና ዓርስና ብኢኮኖሚን ብትምህርትን እንልውጠሉ ዕድመ እዩ ክኸውን ዘለዎ። ቁጠባ ባህልና ክኸውን ይግባእ። መንግስቲ ትግራይን ኩሎም ጉዳሳት ተጋሩን ኣብዚ ጉዳይ ክሰርሑ ይግባእ። መፍትሒ ዝኸውን ድማ ናይ መንእሰይ መዘናግዲ ቦታታት ምስራሕን ምስፍሕፋሕን ስእነት ስራሕ ምቅናስን ካብ ቡዙሓት ዝተወሰኑ እዮም።

- ኣብ ክልልናን ሃገርና ኣብ ዝፍጠሩ ችግራት ቀፃልንት ዘለዎ መፍትሒ ክርከብ ሙሁራዊ ብዝኸነ መልክዑ ናይ ነዊሕ ጊዜ ትልሚ ክወፅእ ይግባእ። ምእንቲታይስ መሊስና ናብቲ ችግር ከይንምለስን ቀዳማይ ታሃድሶ... ካልኣይ ታሃድሶ...ሳልሳይ ታሃድሶ... እንዳበልና ከይንነብር። አመላልሶ ብያርሱ በአረም ይመለሱ ከይኸውን። ከምኡ ድማ ትግራይ ዓድና ካብ ድኸነት ንምውፃእ ስትራቴጂካል ዝኾኑ መደባት ብመዳይ ሕርሻ፣ መስኖ፣ ዓሳ፣ ፍራፍረ፣ ናይ ገዛ እንሰሳታት፣ ቱሪዝም፣ ፅሬት ትምህርቲ፣ ልምዓት ቴክኖሎጂ ብትምህርቲ ዝተደገፈ ትልሚ ክወፅእ ይግባእ።

- አመራርሓ ክምልመል እንከሎ መን አዩ ትኣማኒ እንተይከነስ መን እዩ ዓቕሚ ዘለዎ ክብሃል ይግባእ ብኻሊእ አብሃህላ ሜሪት መሰረት ዝገበረ ክኸውን አለዎ። ኣነ ከም ዝእምኖ መብዛሕቲኡ ትግራዊ ንውድብ ህውሓት ታኣማናይ እዩ እቲ አፈላላይ ኣብ ዓቕምን ፍልጠትን ጥራሕ እዩ ዘሎ። ስለዝኸነ ድማ ስልጣን ብምስሕሓብ፣ ብምፍልላጥን ኔትወርክን እንተይከነስ ብዓቕሚ ጥራሕ ክኸውን ይግባእ። ብተውሳኺ ድማ ንቀፃሊ ተተኪእቲ ንትግራይን ሃገርን ክመርሑ ዝኸእሉ በለሕትን ዓቕሚ ዘለዎም አመራራሓታት መንእሰያት ክነብቅዕን ክነሰልጥንን ይግባእ።

- ግደፍዎም አበይ ከይበፅሑ እዮም እናተብሃለ ንልዕሊ 30 ዓመት ናይ ትምክሕትን ፀብብትን ሓይልታት ኣብ ልዕሊ ተጋሩ ናይ ሓሶት ጠቕነ ሰሪሖሙሉ ተሳኺሶሎም። ሕጂ አበይ ከይበፅሑ እዮም ትብል ቃል ካብ ኣፍ ላዕለዎት አመራርሓ ሕውሓት ክትጠፍእ ይግባእ ኣንሕና ድማ ሕብረት ብምፍጣር በዘመናዊ መሳርሒ ፀላእትና ክንቃለሶም ይግባእ። ንቃለሶ መጀመርያ ንባዕልና ኢልና ምኻኑ ክንእምን ይግባእ ምኸንያቱ ህዝቢ ትግራይ ክጠፍእ ኣለዎ ማለት ሃፍቶም እውን ትግራዊ ስለዝኸነ ምጥፍኡ ኣይቐርይን ማለት እዩ።

- ትግራዊ ታሪኽ ንኸፈልጥ፣ ሓሳቡ ብግልፂ ብዘይ ሰኸፈት ንኸገልፅ ክንምህር ይግባእ እምበር ሱቕ ንኸብል ክንገብር የብልናን በተለይ እቶም ካልኦት ከይቅየሙ ዝብል

አበሃህላ ክቀሪ ይግባኝ። አብዚ ጉዳይ ክልተ መርትዖታት ከቅርብ እቲ ሓደ አብ ሃገር ዓቀፍ ዝህሉ ናይ መንእሰያት ኮንፈረንስ ካብ ካልኦት ክልላት ዝመጹ ተወካይቲ ስለ አብ ክልሎም ዘለው ችግራት ክናገሩ ከለው ካብ ትግራይ ዝመጹ ተወካይቲ ድማ ማእከላይ መንግስቲን ናይ ክልል መንግስት አድኒቆም ይምለሱ ካብኡ እቶም ካልኦት አሓት ህዝብታት ለካ ህዝቢ ትግራይ ምንም ችግር የቡላን ዓብያ እያ ዝብል ዝተሰሓሓተ አተሓሳስባ ክሕዙ ይገብርዎም። ስለ ዝኸነ ድማ ንቀፃሊ እዙይ ዕድል ትረኽቡ መንእሰያት ተጋሩ አብ ትግራይ ዘሎ ችግር ንኻልት ብሄራት ብግልፂ ንገርዎም አይትፍርሑ። ሓባኢያ ሕማሙስ ሓባኢ ፈውሱ እንደዮ ዝብሃል። እቲ ካልኦይን ዘሓዘንን ድማ ብዛዕባ ናይ ትግራይ ተወካይቲ አብ ፓርላማ ዘለዉ ንምኻኑ ንመን ወኪሎም እዮም አትዮም...ሓደ ማዓልቲ ተሳሓሒቶም ስለ አብ ትግራይ ዘሎ ናይ ልምዓት ችግር ትንፍስ አይብሉን። ንሶም እውን ትግራይ ተመቐውዋ የቡልና አለው። አብ ቀፃሊ መረፃ ብበለሕትን ተዛረብትን መንእሰያት ትግራይ ክቅየሩ ይግባኝ። ንምንታይ ተዛረብኩም ተባሂሎም ዝግምገሙ እንተኾይንም ድማ እዙይ አሰራርሓ ክቅየር አለዎ። አብ ውሽጢ ውድብ ዝደለኻዮ ሓሳብካ ናይ ምዝራብ ሙሉእ ነፃነት ክህልው ይግባኝ።

- አብ ልዕሊ ተጋሩ ናይ ሕቡእ ጥቅዓታት ይበፅሕ አሎ አብ ናይ ፌደራል መንግስቲ ናይ ስራሕ ቁፅሪ እኳ ዓቕሚ እንዳሃለዎም አስማቶም ናይ ትግርኛ ስለ ዝኸነ ጥራሕ ክንደይ ከይተቆፀሩ ዝቀረዩ ንፍዓት ተጋሩ አለዉ። አብ ፌደራል ዘለው ላዕለዎት አመራርሓ ህውሓት እዙይ ችግር ዕንዓትን ክትትልን ክገብሩሉ ይግባኝ።
- ክንደይ ዓቕሚ ዘለዎም ሙራን ተጋሩ እንዳሃለዩ ንምንታይ ዋለ ሓደ ማዓልቲ ናይ ምርምር ትካላት ፌደራል ክመርሑ ዘይድለ እዚ ጉዳይ ዘልዕልኩም ምኽንያቱ ብዙሕ ጥቕሚ ስለ ዘለዎ እዩ። አንሕና ናይ ውትድርና ስራሕ ብቻ ክንሰርሕ አይግባእን። ስለ ዝኸነ ድማ ክሕሰበሉ ይግባኝ።
- ሕጂ አብ ከሊእ ከባቢታት ኢትዮጵያ ዝነበር መብዛሕቲኡ ትግራዊ ናብ ዓዱ ንምምላስ ከም ቡፁሕቲ ጥኑሱቲ ማዓልቱ ይቆፅር አሎ ብፍርሒ ምኽንያት። አብ ፌስ ቡክ አብ እንገብሮ ቃልሲ ጥንቃቄ ዝተመልኦ ክኸውን አለዎ ምስ ኩሉ ምልታም አድላይ አይከነን ቀንዲ ፀላኢና ክንፈልጥ ይግባኝ። ህዝቢ ከም ህዝቢ ፀላኢ የብልናን ፀላእትና ብስም ህዝቢ አብ ውሽጢ ህዝቢ ዝትሓብኡ ውሑዳት ግን መርዛማት እንብዓል ትፈልጥዎም እዮም። ስለዝኸነ ድማ ዕላማ ሒዝና ንቃለስ ከምኡ ድማ ናይ

ዲፕሎማሲ ስራሕ ንስራሕ ምስ ካልኦት ኣሕዋትና ህዝብታት ኢትዮጵያ ብፍቅር እንነብረሉ ሰለማዊ መስርሕ ንከተል። ካልእ ኣነ ከም ዝመስለኒ ውድብ ህውሓት ኣብ መላእ ኢትዮጵያ ዘሎ ትግራዊ ካብ ጥቅዓት ንምክልኻል ዋና መፍትሒ ፖለቲካዊ እዩ ኢሊ እዩ ዝአምን። ህውሓት ክንዲድላይ ወታደርን ደሕንነት እንተትልእኽ ኣውን ትግራዊ ካብ ጥቅዓት ክትሕልዎ ኣይትኸእልን እቲ ክኸውን ዘለዎ ኣብ ውሽጥኹም ዘሎ ሕመቅ ፍትሒ ምስ ካልኦት ኣሓት ውድባት ምሕዝነትኩም ኣጠንክሩ መተከላት ርክብኩም እውን ኣፅርዩ ካብኡ ህዝብኹም ካብ ጥቅዓት ክተድሕኑ ኢኹም እዩ ክብሃል ዘለዎ። ስለዝኸነ ድማ ሕውሓት ኣብ ማእኸል ዓዲ ዘለዎ ሕመቅን ችግርን ብአግባቡ ትኣርም ካብኡ ንሪኦ።

- ቅድሚ ሕጂ ዝኸድናዮ መንገዲ ትኸክል ኣይነበረን ገዛኻ ብደምቢ ከይሰራሕኻ ዑና ገይርካ ናይ ካልኦት ገዛ እንተሰራሕኻን እንተኣቅናዕኻን ማንም ኣየኸብረካን እንተድኣስ ይደፍረካን የሕስረካን። ትግራይ ብደምቢ እንተይኣልማዕኻ ፌደራል ፌደራል ትርጉም የቡሉን። መጀመርያ ነቲ ዝመረፀካ ዝወፃኻሉን ህዝቢ ክተኸብር ይግባእ። ትግራይን ህዝብናን ካብ ድኸነት እንተዘይናገፍናዮ ክንዲ ዝደለይናዮ እንተትንጉረን ማንም ኣይሰምዐናን። መጀመርያ በዓልና በኢኮኖሚ ጠንካራታት ንኹን ካብኡ ዝደለናዮ ስራሕ ክንሰርሕ ኢና ካልእ ህዝቢ ድማ የኸብረና።። ኣመሪካ ርኣይዎ!
- ብዙሓት ናይ ሀገር ውስጥን ዓለምአቀፍ ሚድያታትን ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ትግራይን ውዳቡ ህውሓትን ናይ ሓሶት መፀለምታ ይዘምቱ ኣለው እዙይ ጠጠው ክብል ኣሎዎ። ዋና ኣቀበልቲ ናይዚ ኣጀንዳ ድማ ኣብ ኢህወዴግ ዝፃረዱ ውሑዳት ናይ ትምክሕትን ጥበትን ሓይልታት፣ ሻዕብያ፣ ናይ ቀደም ስርዓት ተረፍ መረፍ፣ ሓደ ሓደ ናይ ኢህወዴግ ላዕለዎት ኣመራራሓታትን ናይ ደገ ሓይልታትን እዮም። እዚ ብቁልጡፍ ጠጠው ንክብል ኣበርቲዕና ክንቃለስ ይግባእ።
- ጥቅዓት ተጋሩ፣ ንብዙሕ ዓመታት ብዝተፈላለዩ ፀረ ህዝቢ ትግራይ ዝኾኑ ሓይልታት ተሰሪሒሉ እዩ ሕጂ እውን ይሰራሓሉ ኣሎ። ናይ ኣይሁዳውያን ናይ ዓሌት መጥቃዕቲ ብዙሕ ክንምሃረሉ ይግባእ። ናይ ኣይሁዳውያን መጥቃዕቲ ዘመቻ ኣብ ሓደ ማዕልቲ ዝተፈጠረ ኣይኮነን ንብዙሕ ዓመታት ዝተሰረሐሉን ኣብ መላእ ዓለም ዘለው ኣይሁዳውያን ንምጥፋእ ፀረ-ኣይሁዳውያን ዘመቻ ዝተገበረ ኩላህና ናስታውሶ ኢና። እዞም ልዕል ክብል ዝገለፀኩም ሓይልታት እቲ ሕጂ ኣብ ልዕሊ ተጋሩ ዝበፀሕ ዘሎ ዓሌታዊ ጭፍጨፋ ንክመፅእ ብሰፊሒ ሰርሐምሉ እዮም። ቅድሚ ሕጂ ተሳኺኢሎ

እዩ፣ ሕጂ ድማ አንሕና ክንቅድሞም ይግባእ ካብ ስሕተትና ንምሃር ንእሽተይ ጊዜያዊ መፍትሔ ብዝተረኸበ ልክዕ ክንድቅስ የብልላና ካብዚ ዝኸፈኦ ሓዲጋ ክምፅእ ስለ ዝኸእል።

- ከየንቲ ተጋሩ ብትግርኛ ጥራሕ እንተይኮነስ እንኮላይ ብቲ መብዛሕቲኡ ህዝቢ እትዮጵያ ዝተኣታተወሉ ኣምሓረኛ ኣውን ቋንቋና፣ ባህልና ታሪኽና ዝገልፁ ኪኑጥበባዊ ስራሕቲ ኣብ ምስራሕ ክትነጥፉ ይግባእ መንግስቲ ክዓ ኣድላይ ዘበሉ ኩሉ ክሕገዞም ይግባእ።

- ኣቲም ኣብ ትግራይ ውሽጢ ዘለኹም መብራሕቲ ብፍላይ ድማ ህዝቢ ትግራይ ካብ ድኸነት ንኸናገፍን ዲሞክራሲያዊ ትካላት ክስፋሕፋሓ ክትሰርሑ ይግባእ። ብዲሞክራሲ ዝኣምን ትውልዲ ክፍጠር ኣስተምህሮ ክትህቡ ይግባእ። ነገራት በዝተወሰኑ ሰባት ከይኮነስ ብትካላት ዲሞክራሲ ክምራሕ ኣለዎ። ነፃ ማሕበራትን ትካላት ፍትሕን ከፍጠሩ ክትቃለሱ ይግባእ

- በዛዕባ ፀቢብነት ኣብ ትግራይ ዘሎ ትርጉም ኣይተረደአንን ንሪፖርት ክጥዕም ኣብ ትግራይ እውን እኮ ፀቢብነት ኣሎ ሰብ ዓድዎ፣ ሸረ፣ መቐለ፣ ኣክሱም፣ ዓዲግራት፣ ተምቤን ራያ ሳምረ እንዳተባሃለ ይከፋፈል ኣሎ። እዚ ዘጋጥም ጉዳይ እዩ ካሊእ ቀርዩ ኣብ ውሽጢ መቐለ በቢቀበሌ ምክፍፋል ኣሎ። ኣብ ናይ እንግሊዝ ኩዕሶ እግሪ እውን ክፍፍል ኣሎ እዚ ዝኸነ ሰብ ዝርድኦ ቀሊል ነገር እዩ ኣብ ክልል ኣሮምያ (ወለጋ፣ ሸዋ፣ ኣርሲ)፣ ኣምሓራ (ጎጃም፣ ወሎ፣ ጎንደር፣ ሸዋ) እንተኸይድና ኣውን ኣኮ ፀቢብነት ኣሎ። ዋላ ኳ እቲ ኣብ ላዕሊ ዝተጠቀሰ ፀቢብነት እውን ሕማቕ እንተኮነ እቲ ሕጂ ነታ ሀገር ስግኣት ኮይኑ ዘሎ ግን እቲ ከምዚ ዓይነት ዝበለ ፀቢብነት ኣይኮነን እንታይድኣስ ሓፁር ሓፂርካ ናብ ክልልይ ከይትመፀኒ ዝብል መንፈስ ኣዩ።

- ስለ ስእነት ስራሕ፡ ብዙሓት መንኣሰያት ተመሪቆም ስራሕ እንድሕር ዘይሒዞም ንሃገር ሓደገኛ እዩ መንግስቲ ክሓስበሉ ይግባእ። ቡዙሕ መንኣሰይ ስራሕ ምሰ ሰኣነ ቁፅሪ ሃገር ናብ ሓዲጋን ስግኣትን እናኣተየት ትኸይድ። ኣብ ስእነት ስራሕ መንግስቲ ኣሓይሉ ክሰርሕ ይግባእ

- ናይ ኣተሓሳስባ ለውጢ ከምፅኡ ዝኸእሉ ኣስተምህሮታት ብዝምልከት፡ መንኣሰያት ናይዛ ሀገር ሕገ-ምንግስቲን እዚ ሕጂ ዘሎ ስርዓት ብከመይ ከምዝመፀን ክንደይ መስዋእቲ ከምዝተኸፈሎን ንክፈልጡ ክንምህሮ ይግባእ። ኣብ ውሽጥኹም እዚ ንከይፍለጥ ዝቃለስኩም እንተልዩም ብተሎ ክእረሙ ይግባእ። ንዙይ መሰረት ዝኸውን

ካሪኩለም እንብዓል መን እዮም ዝፅሕፍዎ። እብ ትምህርቲ ሚኒስትር ዘለው ኣሰራርሓታት ክፍተሹ ይግባእ ናይ ኢትዮጵያ ታሪኽ ካሪኩለም እንብዓል መን እዮም ዝፅሕፍዎ ንምኻኑ ናይ ኢህወዴግ ታሪኽ ተሰኒዖ እዚ ትውልድ ክፈልጦ ይደልዩ ድዮም። እቲ ሕጂ ዘሎ ትውልዲ ንኢህወዴግ ድዩስ ወይስ ንምንጊክ ወይ ንሃይለስላሴ ከድንቅን ከወድስን ዝነበሮ ስለዚ ኣብ ቁሳዊ ሃፍትን ንብረት ምፍራይ ከምትሰረሐ ኩሉ ኣብ ኣእሚራዊ ዕብዮትን ኣተሓሳስባን 26 ዓመት ሙሉእ ኣይተሰረሐሉን።

- ብዛዕባ ኣካዳሚ ምቁቋም፡- ዝምልከት፡ ዓቕሚ ዘለዎም ደረፍቲ፣ ተዋሳኔቲ፣ ስፖርተኛታት፣ ፍሉይ ክእለት ዘለዎም፣ ክእለት ሓፅነ መጊን፣ ኢደ-ጥበብ ዘለዎም ዝፍርይሉ ዝተፀነዓ ኣካዳሚካት ኣብ ምምስራት ክስረሐሉ ይግባእ።

- ብዛዕባ ስድራ ሰውኣት ዝምልከት፡- ኢሕ ኢለን ዝወለድኦም ደቀን እናሳዕስዓ መሪቀን ንመስዋእቲ ዝላኦኻ ሓርበኛታት ወለድቲ ታጋሩ ሕጂ ብሂወት እንዳሃለዩ ምንም ረዳኢ ከይብለን ክንዲምርኣይ ዘሕዝን ነገር የለን። ሰለዝኸነ ድማ መንግስቲ ትግራይን ትእምትን ክሓስበሉ ይግባእ።

- መዘክር ሓወልቲ ምስራሕ ብዝምልከት፡- ትግራይ ናይ ብዙሓት ሓርበኛታትን ተባዓትን መበቆል እያ ይኹን እንበር ነዞም ብሂይወት ዘየለው ታሪኽ ሰራሖም ዝሓለፍ ሓርበኛታት ተጋሩ መስታወሻ ዝኸውን ሓወልትታት ንምንታይ እዩ ዘይስርሐሎም። ኣ/አበባ ናይ ኢትዮጵያ ህዝብታት ሃፍቲ እያ ትብሃል ይኹን እንበር ዋላ ንሓደ ናይ ሀገር ሓርበኛ ትግራዊ ቦታ የብላን የሕዝን። ስለዚ ሕጂ መንግስቲ ብፍላይ ኣብ ኣ/አበባን መቐለን ክሕሰበሉ ይግባእ። ኩሎም ጀጋኑ ተጋሩ ዋላኳ ዘርዚርካ ዘይውድኡ እንተኾነ ንኣብነት ዝእክል ኡሉላ ኣባ ነጋ፣ ሃፀይ ዮሃንስ፣ሙሩፅ ይፍጠር፣ ገብርሂወት ባይክዳኝ፣ ባሻይ አውዑሎም፣ ቅዱስ ያሬድ፣ ዘርኣይ ያዕቆብ፣ መለስ ዜናዊ፣ ስሑል ገሰሰ፣ ሓየሎም አርአያ፣ አሞራ፣ አግአዚ፣ ሙሴ፣ ንግስተ ሳባ፣ ስብሓት ገ/እግዛቤሂር፣ ፕሮፌሰር ክንፈ ኣብርሃም፣ አርአያ ዘሪሁን፣ አቡነ ጳውሎስ፣ ራእሲ ሚካኤል ስሑል... ወዘተ ነመዘክርታ ዝኸውን ኣብ ዝተፈላለዩ ከተማታት ትግራይ ሓወልቲ ብስሞም ጠጠው ክብለሎም ይግባእ። ኣብ ትግራይ ዘለው ብዓል ሃፍትታት እውን ታሪኽ ኣብ ምዕቃብ ክነጥፍን ክስርሑን ይግባእ ብተለይ ኣስማት ናይ ትካሎም ምስ ታሪኽ ህዝብና ክመሳሰል ይግባእ።

- ብዛዕባ ኢሊታት ተጋሩ፡ ብኸሉ መዳይ ስራሕ (ፅሓፍቲ ታሪኽ፣ ተመራማርቲ፣ ስኣልቲ፣ ደረፍቲ፣ ተዋሳኔቲ፣ ገጠምቲ፣ ለቃውንቲ፣ ሃፍትም፣ ሙሁራት፣ ዓሓፍቲ፣ ብሞየኦም

ዝተኸበሩ ሰብ ሞያ ወዘተ) ዘለው ኢሊታት ተጋሩ አጠቃላይም ንኸነጥፉ ክሕዝቡ ይግባእ ኣብ ናይ ክልልናን ሃገርናን ፖለቲካዊ ምንቅስቃስ ክሳተፉን ሓሳቦም ክቅርቡን ዕድል ክሰጥዎም ይግባእ።

ኣብ መወዳእታ እንሕና መንከሰይ ተጋሩ ኣእምሮና ብትምህርትን፣ ብቴክኖሎጂን፣ ከምኡ ድማ ጁባና ብቅርሻን ንክሞልእ ኣበርቲዕና ክንሰርሕ ኣለና።

ሃፍቶም ገ/ኪሮሰ

ካብ ዩኒቨርሲቲ ኣርባ ምንጭ

Email: hafte2007@yahoo.com